

PROTOKOLL

Kommunala pensionärsrådet för sociala frågor,
tisdagen den 5 november 2024, kl. 15.00 – 17.30

Närvarande:

Ylva Samuelsson, ordförande
Mikael Kindbladh, 1:a vice ordförande
Lise-Lotte Jonasson, 2:a vice ordförande
Susanna Olsen, socialchef
Sara Karlsson, nämndsekreterare
Cecilia Blidö, avdelningschef måltidsavdelningen
Meliha Pismo, verksamhetschef vård- och omsorgsboende
Anders Holmqvist, enhetschef IFO administration
Karin Hedin Fredriksson, socialt ansvarig samordnare (SAS)
Åsa Dahlqvist, verksamhetschef omsorg i ordinärt boende och hälso- och sjukvård

Sara-Lena Bengtsdotter-Bogren, PRO Gislaved
Elisabeth Pettersson Samson, PRO Gislaved
Birgitta Stensson, PRO Burseryd/Broaryd
Barbro Carlsson, Anderstorp SPF Seniorerna
Laila Rosén, Burseryd-Broaryd SPF Seniorerna
Anne-Marie Nilsson, Gislaved SPF Seniorerna
Lars-Ingvar Björk, Reftele SPF Seniorerna
Lars-Erik Petersson, Reftele SPF Seniorerna
Lars Larsson, Villstad SPF Seniorerna
Anne-Marie Svensson, Villstad SPF Seniorerna
Ing-Britt Häger, Ås SPF Seniorerna
Roland Olsson, RPG Anderstorp
Jan-Erik Jansson, RPG Anderstorp
Bernt Israelsson, PRO Anderstorp
Lena Högberg, PRO Anderstorp
Marja-Liisa Hautajärvi, Finska föreningen

1. Val av justerare

Roland Olsson väljs att justera protokollet.

2. Information från måltidsavdelningen

Cecilia Blidö, avdelningschef för måltidsavdelningen, informerar om måltidsavdelningens verksamhet samt informerar om förändringen från tillagningskök till serveringskök på Klockaregården i Anderstorp.

Måltidsavdelningens grunduppgdrag innebär servering av mat till 200 gäster på omsorgsboenden, samt utdelning av 200 portioner genom varm matdistribution inom hemtjänsten. Måltidsavdelningen ansvarar även för att servera externa matgäster, framför allt äldre, i matsalar och restauranger samt anhörigmåltider på omsorgsboendena. Måltidsavdelningen levererar också de livsmedel som beställs till avdelningsköken på omsorgsboendena. Varje skoldag tillagas och serveras även 6000 lunchportioner till skolor och förskolor, frukost och mellanmål till förskolor och fritidshem samt servering av pedagogiska måltider till medarbetare.

Alla kök i Gislaveds kommun är storkök då de är avsedda för tillagning av ett fåtal olika maträtter till många människor samtidigt. Kommunens kök har olika driftformer; tillagningskök, mottagningskök, serveringskök och avdelningskök. Kommunens tillagningskök är fullt utrustade och bemannade för att tillaga hela måltider på plats samt tillagar mat till restaurang eller matsal. Tillagningsköken levererar mat till boendeavdelningar och enheter i direkt anslutning till köket eller till flera olika geografiskt spridda enheter. Kommunens mottagningskök är utrustade och bemannade för en begränsad tillredning av livsmedel och tar emot varm mat från ett tillagningskök för vidare beredning. Mottagningsköken kan ha en lokal restaurang eller matsal i anslutning till köket. Kommunens serveringskök är utrustade och bemannade för servering av måltider och tar emot varm mat och leveranser av kompletta måltider från ett tillagningskök. Även serveringsköken kan ha en lokal restaurang eller en matsal i anslutning till köket. På vård- och omsorgsboendena finns dessutom avdelningskök som är bemannade av vård- och omsorgspersonal. Avdelningsköken tar emot leveranser från ett tillagningskök och serverar varma måltider på boendeavdelningarna. Avdelningsköken bereder även enklare måltider som frukost, mellanmål och fika till boendeavdelningarna. I Gislaveds kommun finns totalt 60 kök varav 28 kök är tillagningskök.

Klockaregården i Anderstorp har driftats om till ett serveringskök med en restaurang och måltiderna levereras från tillagningsköket på Blomstervägen i Gislaved. Restaurangen på Klockaregården håller öppet från och med den 1 november 2024 på måndagar till fredagar och har stängt på helger samt röda dagar. Boendeavdelningarna på Klockaregården får lunch och kvällsmat och hämtar sina matvagnar vid köket som vanligt.

Orsaken till förändringen på Klockaregården i Anderstorp beror på det generella förändringsarbete som ligger i måltidsavdelningens och samhällsutvecklingsförvaltningens uppgift och är förenligt med det kontinuerliga effektiviseringsarbete som är en central uppgift för kommunen. En viktig aspekt är att det är kostsamt att ha helgbemanning för att hålla serveringen öppen, särskilt när antalet matgäster är lågt under helgerna. Målet är att måltidsavdelningen ska kunna erbjuda en mer likvärdig service med en jämnare kvalitet, samtidigt som enhetliga rutiner och arbetssätt över hela organisationen skapas. Det kommer också att bidra till att kraven uppfylls på en mer kostnadseffektiv organisation. Vidare är det också viktigt att verksamheten samordnar arbetet i köken på ett bättre sätt för att minska sårbarheten och skapa en mer robust och flexibel drift för att klara en god krisberedskap.

Måltidsavdelningen bildades den 1 januari 2023 under samhällsutvecklingsförvaltningen med syftet till att effektivisera arbetet inom måltidsverksamheten som tidigare var organiserad på både utbildningsförvaltningen

och socialförvaltningen. Cecilia Blidö förklarar vidare att samhällsutvecklingsförvaltningen tillhandahåller måltiderna som en servicefunktion till socialförvaltningen. Gränsdragningen mellan måltidsavdelningen och de verksamheter som tar del av måltidsservicen är fortfarande under utveckling, och det pågår ett kontinuerligt arbete med att definiera och tydliggöra ansvarsområdena. För att stödja detta arbetar verksamheten utifrån flera riktlinjer, bland annat de som Livsmedelsverket har satt upp för olika målgrupper, såsom inom äldreomsorgen. Dessa riktlinjer styr verksamheten och säkerställer att maten är säker och näringsriktig. Meliha Pismo, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende, förtydligar att om en person har ett omsorgsbehov och behöver stöd med maten är det socialförvaltningens ansvar då måltiderna är biståndsbedömda.

I diskussionen lyfts även frågor om förändringar i verksamheten och hur dessa påverkar sårbarheten. Det lyfts en fråga kring ifall verksamheten kan bli mer sårbar när det kommer till smittspridning genom maten när verksamheten är centraliserad. Cecilia Blidö informerar om att det finns fastslagna rutiner för att hantera situationer som exempelvis magsjuka, och att det finns lagar och regler som måste följas för att säkerställa matens säkerhet och kvalitet. Kompetens inom livsmedelshygien och att arbeta med dagliga egenkontroller är viktiga delar för att förebygga smittspridning.

En annan fråga som kommer upp är hur de boende på vård- och omsorgsboenden uppfattar maten som kommer från ett annat kök, och om de har klagat på maten eller fått möjlighet att svara på en enkät. Meliha Pismo svarar att det årligen görs brukarundersökningar där bland annat smak och trivsel kring måltiden undersöks. Resultaten från dessa undersökningar används sedan för att analysera hur man kan fortsätta arbeta med att förbättra kvaliteten i verksamheterna.

Det ställs även en fråga kring hur långt måltidsavdelningen har kommit i sin utredning gällande matdistribution. Cecilia Blidö informerar om att utredningen är inne på sin slutfas, och att resultatet av utredningen kommer att rapporteras till samhällsutvecklingsnämnden när den är klar, varefter det kommer att presenteras för allmänheten.

3. Information om nytt trygghetssystem och rutiner kring palliativ vård

Meliha Pismo, verksamhetschef för vård- och omsorgsboende, informerar om upphandlingen av ett nytt trygghetssystem som ska ersätta det traditionella larmsystemet på vård- och omsorgsboendena. Syftet med denna upphandling är att ta ett steg framåt i den digitala utvecklingen för att hitta ett effektivt system både för verksamheten och för hyresgästerna. Tidigare trygghetssystem fungerade genom att brukaren använde en larmknapp för att aktivt påkalla hjälp. Detta system gav inte alltid en känsla av trygghet, till exempel i situationer där brukaren inte har möjlighet att larma eller om man inte vet hur larmet ska användas på rätt sätt. Det förekom också många falsklarm.

Det nya systemet bygger på sensorer som placeras i rummen och som kan anpassas på olika sätt efter varje individ. Sensorerna känner av när en person gör något som avviker från det normala för just den individen. Användaren kan också ropa på hjälp

för att aktivera larmet. Det nya systemet gör det möjligt med flera individuella anpassningar, så att rätt personer kan vara på rätt plats vid rätt tidpunkt. Detta ger personalen en bättre överblick över situationen på boendet och kan på ett enklare sätt prioritera sitt arbete.

Åsa Dahlqvist, verksamhetschef för omsorg i ordinärt boende och hälso- och sjukvård, informerar vidare om rutinerna kring palliativ vård. Rutiner och checklistor används för att säkerställa att vården håller hög kvalitet.

Vid livets slut är det ofta hemtjänstpersonal som först uppmärksammar försämringar i hälsotillståndet. Läkemedel är ofta ordinerade i förväg, och rehabiliterings- och omvårdnadspersonal är inkopplade i vården.

När en patient närmar sig livets slut gör teamet runt personen en individuell bedömning av patientens behov. Bedömningen baseras på tillståndet, exempelvis smärta, ångest, andningsproblem eller medvetslöshet. Om det finns ett behov av vak kan det ordnas, annars gör man täta tillsyner. I många fall vill anhöriga vara med, och då erbjuds möjlighet att bo över i rummet. Det finns även situationer där personen uttrycker en önskan om att vara ifred, och även då görs en individuell bedömning baserat på dennes behov och önskemål.

Det är också viktigt att genomföra efterlevnadsenkäter. Dessa enkäter skickas ut till anhöriga efter att en person avlidit för att få en återkoppling på deras upplevelse av vården. Om det framkommer något i enkäten som inte har varit bra, tas detta upp och återkopplas till berörd enhet.

4. Information från träff med vårdchef för Bra Liv vårdcentral

KPRS arbetsgrupp informerar om sitt senaste möte med vårdchefen på Bra Liv vårdcentral där förändringar inom verksamheten diskuterades. En av förändringarna är att patienter i Gislaved kommer att bli tilldelade läkare utifrån sitt födelsedatum, vilket leder till att patienter kan få olika läkare än de som man bor tillsammans med. I Smålandsstenar tilldelas däremot läkare efter bostadsadress.

Vid mötet förklarade vårdchefen bakgrunden till dessa förändringar, som är kopplade till en större omorganisation inom vårdcentralen. En viktig orsak är att det finns ett behov av att rekrytera fler läkare och skapa en stabilare arbetsmiljö för de som redan är anställda. För att göra detta var det nödvändigt att omstrukturera arbetssätten. Ett av målen med omorganisationen är att bygga upp starka vårdteam där varje läkare har ett team av sköterskor och annan vårdpersonal. Detta innebär att samma sköterskor kommer att träffa samma patienter vid återkommande besök.

För de patienter som har fyllt 75 år införs även en särskild telefonlinje. Mellan klockan 10.00 och 12.00 varje dag kommer en sjuksköterska att finnas tillgänglig för att vägleda äldre patienter som behöver hjälp eller har frågor om vård. Denna telefonlinje kommer att finnas tillgänglig för patienter i Gislaved, Anderstorp och Hestra.

KPRS arbetsgrupp lyfter även att de välkomnar synpunkter från pensionärsrådet kring vad det är för frågor som de önskar ska lyftas upp vid kommande förmöten inför kommunala pensionärsrådets möten.

5. Information om socialförvaltningens arbete med krisberedskap

Anders Holmqvist, enhetschef för IFO administration, informerar om socialförvaltningens arbete med krisberedskap. Socialförvaltningen har organiserat en stabsgrupp och vid ärenden som rör krisberedskap eller extra ordinära händelser sammankallar socialchefen stabsgruppen för att besluta om vilka nyckelpersoner som behöver vara med för att hantera situationen som sedan kommer att utgöra socialförvaltningens krisledningsgrupp. Socialförvaltningens krisledningsgrupp beslutar om vilka strategiska arbetsgrupper som behöver startas upp och att utse ansvariga nyckelpersoner som sedan rapporterar till krisledningsgruppen.

Några exempel på händelser som krisledningsgruppen omhändertar är sjukdomsutbrott, pandemi, data- och teleavbrott, extrema väderförhållanden, brand och personalbortfall. Personalbortfall är en stor utmaning för socialförvaltningens verksamheter, som är beroende av att personal finns på plats för att kunna leverera sina tjänster. För att hantera detta har man tagit fram planer för hur man ska lösa situationer vid personalbortfall. Dessa planer är en viktig del av verksamheten för att säkerställa att driften kan fortsätta även vid personalbrist.

Kommunstyrelsen har gett förvaltningarna i uppdrag att titta på två scenarier för hur verksamheterna skulle kunna klara sig vid olika typer av störningar: ett scenario som sträcker sig över 0-3 dygn, och ett längre scenario på 3-7 dygn. Det handlar om att identifiera vilka funktioner som är helt avgörande för att kommunen ska kunna upprätthålla sin verksamhet, såsom vatten, el, värme och måltider. Vissa av dessa funktioner kan kommunen lösa själva, men andra kräver samverkan med externa aktörer.

I en krissituation, som vid krig eller större katastrofer, distribueras information från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). I en broschyr som skickas ut i slutet av november ges tips om hur invånarna bör förbereda sig, och var och en har ett ansvar för att se till att de har nödvändiga förnödenheter hemma.

En fråga lyfts kring ifall medarbetare i kommunen är krigsplacerade. Anders Holmqvist svarar att det endast är brandmännen som är formellt krigsplacerade, och att det råder tjänsteplikt för alla i kommunen vilket innebär att alla ska infinna sig på sin arbetsplats om en kris skulle inträffa. Kommunen gör även en kartläggning för att identifiera nyckelpersoner och värnpliktiga som kan vara aktuella för krigsplacering, så att man kan säkerställa bemanningen vid en kris.

Det lyfts även en fråga kring kommunens skyddsrum och hur det ser ut med tillgänglighetsanpassningen. Anders Holmqvist svarar att en ny inventering av skyddsrummen har genomförts. När det gäller tillgängligheten för rörelsehindrade personer tar Anders Holmqvist med sig frågan för att ta reda på mer.

Susanna Olsen, socialchef, informerar om att det även finns en POSOM-grupp i kommunen, som är ett psykosocialt krisstöd som rycker in vid extraordinära händelser. Denna grupp kan snabbt etablera ett kriscenter och börja arbeta. Samordnaren för POSOM-gruppen fattar beslut om insatser, och det är en omedelbar uppstartstid för gruppen när en kris inträffar.

6. Information om den nya socialtjänstlagen

Karin Hedin Fredriksson, socialt ansvarig samordnare, informerar om den nya socialtjänstlagen som förväntas att träda i kraft den 1 juli 2025 samt dess syfte och innehåll.

Regeringen gav år 2017 i uppdrag att se över den befintliga socialtjänstlagen. Sedan dess har utredningen fått flera tillägg och utredningstiden har förlängts. År 2020 slutfördes utredningen, som därefter har varit på remiss, och regeringen har även lagt till ytterligare förslag och förtydliganden. I juli 2024 fattade regeringen beslut om lagrådsremissen, vilket utgör förslaget till en ny socialtjänstlag: En förebyggande socialtjänst – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Det finns nya målgrupper och förändrade behov inom socialtjänsten, vilket ställer krav på anpassning och utveckling av arbetssätt. En av de största utmaningarna är kompetensbristen då färre personer förväntas ta hand om fler ärenden, samtidigt som behoven ökar. Digitaliseringen spelar en viktig roll i denna omställning, då den skapar nya möjligheter och sätt att arbeta på. För att möta de förändrade behoven och hantera kompetensutmaningen krävs det att nya arbetssätt möjliggörs.

Samtidigt finns det mer underlag i form av forskning och erfarenheter som stödjer användningen av nya arbetsätt.

Syftet är att skapa en hållbar socialtjänst som kan möta nutida och framtida behov. Socialtjänsten ska få bättre möjligheter att nå människor tidigt innan problem har uppstått eller vuxit sig stora, att sänka trösklarna för att erbjuda snabbare insatser på enklare sätt än idag och att verksamheten ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Huvudförslagen i lagrådsremissen är att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande, att det ska vara lätt att få kontakt med socialtjänsten, att kommunerna ska få besluta att vissa insatser kan ges utan behovsprövning, att socialtjänstens planering ska omfatta alla insatser till enskilda, att all verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, att ett större fokus läggs på barnrättsperspektivet, att socialtjänsten inte bara främjar jämlika utan även jämställda levnadsvillkor och att socialtjänsten ska inriktas på att enskilda ska leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Socialförvaltningen har bildat en arbetsgrupp bestående av verksamhetschefer, enhetschefer och socialt ansvarig samordnare (SAS) för att samordna arbetet med den nya socialtjänstlagen. Det som stundar i närtid är att ta fram läges- och behovsanalyser som lämnas till Socialstyrelsen i början av nästa år. Arbetet med att ställa om för att möta den nya socialtjänstlagen är ett kontinuerligt och långsiktigt arbete för socialförvaltningen framöver.

Sara Karlsson, sekreterare

Ylva Samuelsson, ordförande

Roland Olsson, justerare